

Vedlegg 2: Lærerveileder

Økonomi for Livet - Lærerveiledning

Undervisningsopplegget «Økonomi for Livet» sikter til å gi elevene en virkelighetsnær opplevelse med personlig økonomi. Arbeidet med opplegget går ut på at elevene selv velger seg ut et av 15 yrker de syntes virker interessant. Når elevene har valgt seg et yrke, kan de gå videre til oppgavesiden. Her møter de på 5 forskjellige oppgaver som handler om temaer innen personlig økonomi som budsjettering, sparing/avkastning og lån. Noen av oppgavene bygger delvis på tidligere oppgaver, så de må gjøres i kronologisk rekkefølge. Målet med undervisningsopplegget er å gi elevene realistisk erfaring med personlig økonomi, slik at de blir bedre rustet til å se hvordan økonomiske valg kan påvirke økonomien deres. Det anbefales at arbeidet med oppgavene legges inn i et eget dokument, som skal leveres mot slutten av opplegget. Dette vil bidra til at du som lærer kan vurdere elevenes faglige kompetanse i arbeidet, og du står helt fritt til å velge om dette skal gjøres gjennom en presentasjon, skriftlig innlevering eller noe annet.

I arbeidet med undervisningsopplegget er det en fordel at elevene har litt forkunnskaper om personlig økonomi, og det er derfor anbefalt å gjennomføres mot slutten av temaets periode. Oppgave 4 innebærer også programmering med Python, så det kan være en fordel at elevene har hatt litt om dette også.

For å komme til nettsiden kan elevene søke på **økonomiforlivet.no** eller du kan gi dem denne lenken <https://økonomiforlivet.no/index.html>

Kompetansemål:

- Planlegge, utføre og presentere et utforskende arbeid knyttet til personlig økonomi
- Hente ut og tolke relevant informasjon fra tekster om kjøp og salg og ulike typer lån og bruke det til å formulere og løse problemer
- Samfunnsfag: Vurdere hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet

Begreper som kan være nyttig å gjennomgå: Budsjet, utgifter, nettolønn, bruttolønn, egenkapital, depositum, avkastning, sparerate, nominell rente, effektiv rente, gebyr, termin og løpetid.

Lærerens rolle gjennom opplegget: Din rolle som lærer vil være å introdusere nettsiden for elevene og hva undervisningsopplegget går ut på. Videre er det viktig å oppmuntre elevene til å reflektere over svarene sine og begrunne hvordan de har tenkt. Oppfordre gjerne elevene til å diskutere med for eksempel læringspartneren sin, da dette kan hjelpe dem med å se sine egne valg gjennom å argumentere for dem. Forsøk å ikke gi elevene svaret på oppgaven dersom de trenger hjelp, men still dem åpne spørsmål som legger til rette for videre utforsking og refleksjon. Det kan være «Hvorfor blir det slik?» eller «Hvordan tenkte du her?».

Generell info

Målgruppe	10. trinn
Tidsbruk	Anbefalt tid for å gjennomføre hele prosjektet er på ca. 3-4 skoletimer
Arbeidsrom	Klasserom
Arbeidsmåte	Individuelt, men oppfordres til diskusjon og idéutveksling med andre
Utstyr	PC/Nettbrett, skrivebok
Elevenes utbytte	Økt økonomisk bevissthet Praktisk erfaring med å sette opp et reelt budsjett Innsikt i sparing og avkastning, ved å se hvordan tid og avkastning påvirker sparebeløp Forståelse av hvordan renter og gebyrer påvirker totalkostnaden på lån Erfaring med digitale verktøy og tjenester, som Finn.no, lånekalkulator og Python programmering
Nettsidens oppbygning	På startsidene møter elevene 15 forskjellige yrker med en kort beskrivelse, utdanningstid og gjennomsnittslønn. Her kan de lese litt om de forskjellige yrkene ved å trykke på boksene om dem. Når de har fått lest og bestemt seg for hvilket yrke de skal ta utgangspunkt i, kan de gå videre til siden med oppgaver ved å trykke på «se oppgaver» knappen som ligger inne i boksen om yrket. På oppgavesiden så dukker oppgave 1 opp først og så kan de trykke seg videre til oppgave 2 osv. Det er også muligheter for å gå tilbake til forrige oppgave.

Generelt gjennom oppgavene:

- Oppmuntre elevene til å reflektere over egne svar og begrunnelser.
- Få elevene til å se over eget arbeid, presisere detaljer og gjøre nødvendige justeringer.
- Legg til rette for at elevene skal argumentere og forklare hvordan de har tenkt.
- Still spørsmål som hjelper elevene med å uttrykke ideene og tankene sine tydeligere.
- Hvis elevene tar urealistiske valg, er det nyttig å utfordre dem til å forklare tankegangen bak valgene sine, slik at de må begrunne dem mer nøye.